

«St. Olav utkommer en gang ukentlig. Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontorer eller direkte, skriftlig i ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2.50 pr. kvartal forskuddsvis betalt, for utlandet tillegg av vedk. lands avisporto. Oppsigelser må være eksp. i hende seinest 14 dager før hvert kvartalskifte. Annonser må være innsendt innen søndag aften, manuskript innen fredag aften. «St. Olav»s telefoner: Redaksjon og ekspedisjon: 23743. Redaktøren privat 99347. — «St. Olav»s ekspedisjon og forlag, Akersveien 5 I, er er åpen hver dag kl. 10—3. Onsdag lukket. Utbetalinger kun tirsdag kl. 1—2.

INNHold: Tro. — Katolsk ungdom — katolsk aksjon. — En moderne ungdom: Robert Artus — Le Frère Vincent. — Festdager i Rom. — † Fru Dagmar Engelhart. — Din messe og ditt liv. — Villa d'Este og den romerske Campagne. — Herhjemme. — Ord for dagen.

Tro.

Når vi betrakter den katolske tros skjønnhet, opphøyethet, fullkommenhet og trøst, kan det ikke annet enn slå oss med undren at ikke alle, eller iallfall de fleste som treffer den på sin veg, omvender seg til den og griper den med glede. Ikke minst de som nylig er blitt opptatt i Kirken og av egen erfaring kjenner den religiøse forvirring og usikkerhet som de fleste av deres landsmenn lever i, vil sikkert ha undret seg derover.

Mange grunner kan anføres som forklaring av denne vanskelighet. Jeg skal gi en som kanskje vil forekomme mange fullstendig triviell, men som dog har sin fulle mening. Mange blir ikke katolikker, fordi de ingen tro har. Selvfølgelig vil jeg ikke hermed si at de ikke tror på den katolske kirke, fordi de ikke tror på den. Jeg mener noe mere enn dette: Tro er en sinnstilstand, er en bestemt måte å tenke og handle på — alltid rettet mot Gud, men på meget forskjellige måter. Men de fleste mennesker har ikke en slik sinnstilstand. Man kunde tenke seg at de trodde på sin egen religion; det vilde være tro, om enn i en gal retning. Men de har ingen fast, bestemt tro på noen lærdom eller noe religiøst samfunn, og derfor tror de heller ikke på den katolske Kirke. Tro er en dyd, men den er utdød i en mengde menneskers hjerter.

Hva er da det å tro? Det er å gi sin tilslutning til en lære, ikke fordi vi kan bevise den er sann, men fordi Gud sier det, og han er den usvikelige sannhet. Og da Gud ikke sier det med sin egen stemme, men ved sine sendebuds stemmer, så er det å tro å gi sin tilslutning til et menneskes ord, fordi denne er et sendebud fra Gud. Det var tro i apostlenes tid, som ingen kan nekte; og hva det dengang var må det være no, for ellers hører det opp å være den samme ting. Det var de kristnes plikt uten noen tvil å motta alt hva apostlene erklærte for Guds åpenbaring; når disse hadde talt var det ikke nok å tie stille og ikke si

imot, nei deres ord måtte mottas med hjertets innvortes tilslutning. Det var ikke noe som minnet om å ta en bok fram, granske den og fortolke den etter beste overbevisning og tro så meget som man mener å finne i den.

Når tro altså er noe slik som her er nevnt, innser vi hvor fjernt de fleste mennesker er fra å besitte en virkelig tro. De kaller det overtro eller sneversynt å tro hva Kirken tror, og stole på at i all framtid vil dens avgjørelser i troens saker være ufeilbare. De ler ved tanken om å gjøre hva de første kristne unektelig gjorde i apostlenes dager. De spør ikke om hvorvidt den katolske kirke har autoritet, har lærdommens nådegave — et meget berettiget spørsmål — men de mener at det er treldom og presteherrredømme og overtro overhodet å innrømme noe eller noen en slik autoritet.

Men hvorledes når man til den sanne, apostoliske tro? Ja, det er en gave av Guds nåde. Og derfor kan vi ikke være den allmektige Gud takknemlig nok for at han har gjort oss til hva vi er. Det er unektelig mange beviser som kan bevege mennesker til å slutte seg til Kirken, men de tvinger aldri viljen. Vi kan meget godt kjenne dem uten å handle etter dem. Man kan være overbevist i tanken uten å være det i hjertet. De to ting er meget forskjellige: å se at man burde tro, og å tro. Fornuften, latt alene, vil føre deg til den slutning at du har tilstrekkelige grunner til å tro, men troen selv er en nådens gave. Derfor er du hva du er, ikke på grunn av dine egne utmerkede egenskaper og fortjenester, men ved Guds nåde, som har utvalgt deg til å tro.

Lov og takk ham derfor bestandig for hans mis-kunnhet; glem ikke at du har alt av nåde; hovmod deg aldri av det du har; be om at du aldri må miste det; og gjør ditt beste til at også andre kan få del i det.

J. N.

Katolsk ungdom — katolsk aksjon.

Av Rolf Sand.

På siste ungdomsmøte holdt O.K.Y.s formann denne tale, som fikk stor tilslutning og som det er oss en glede på oppfordring å gi plass i «St. Olav».

Jeg ønsker først alle sammen velkommen til dette møte som jeg håper vil bli til gagn for oss alle og derved også for Kirken i Norge.

Jeg har i den seinere tid lest en del som har gitt meg innblikk i den begeistring og glød og offervilje hvormed den katolske ungdom har kjempet for Kirken og sin hl. tro i de store katolske land. Jeg tenker da først og fremst på Mexiko hvor kirken ble så voldsomt forfulgt og hvor den faktisk kunde takke ungdommens begeistring for at den til slutt har seiret. Det måtte da kunne gå an å få overført iallfall litt av denne begeistring til oss. Litt av denne samme offervilje, for vi kjemper jo for akkurat den samme sak.

Vi har ikke merket noe til den slags forfølgelse — derimot kjenner vi til at Kirken gjennom hundreder av år heroppe i skrift og tale og ikke minst ved tendensløs skoleundervisning er blitt bakvasket og løyet på, så man må beklage de sørgelig mange som ikke vet bedre beskjed.

Men så er det spørsmål om vi selv har gjort noe positivt for å få utryddet denne mistro og denne organiserte og systematiske mistenkeliggjøring av vår hl. katolske kirke. Er vi besjelet av den rette ånd og glød som ved sitt eksempel kan få ryddet en hel del av dette uvesen av vegen? Dessverre, jeg tror nok vi må bekjenne at vi har vært så altfor likegyldige, latt humla suse som om ingen ting vedkom oss. Ja for å si det med et aktuelt uttrykk: vi har altfor lenge ligget på defensiven. Det er ikke blitt reist noe bestemt krav til oss som har kunnet forstyrre denne, ja selvtilfredse ro, som vi har lallet oss inn i. I et land som dette hvor uvitenheten om vår herlige tro er så alminnelig, bør vi ikke på noen måte være oss selv nok. Vi plikter alle som en å være misjonærer hver på vår plass.

For hva hjelper ungdomsdager og biskopens så store og manende ord hver Kristi Kongefest når vi ikke følger dem?

Skal vi da ikke være enige om at her må gjøres noe, noe positivt — må begynne en aksjon, en katolsk aksjon? Det siste har det vært tale om i alle de år jeg har vært med i ungdomsforeningene i Oslo, men hvorfor er det ikke oppnådd større resultater? Grunnen hertil er etter hva jeg kan forstå, at det ikke er blitt opptrukket noen klar fremgangsmåte eller retningslinjer. Og det er disse jeg derfor vil fremføre i dag etter samråd med mitt eget og med M.U.L.s styre.

Som dere alle vet feirer St. Olavs menighet og

dermed den katolske misjons virksomhet hundre år i april, og feiringen er henlagt til den 11. Hundre år! Det er en lang tid, mange er de vanskeligheter Kirken har hatt å kjempe med, men som avdøde mgr. Snoyes sa ved flere anledninger: «Hadde vi tatt effektivt vare på vår ungdom så hadde vi også vært mange flere i dag.» Og kan vi ikke være enige i det?

Men plikter vi ikke selv å gjøre noe? Vi må ikke alltid forlange at prestene skal bære oss på hendene, nei vi må lære å stå på egne bein. Det er vi som skal være biskopens og prestenes og Kirkens støtte. Kirken har krav på det til gjengjeld for alle de gaver vi daglig mottar gjennom våre prester. Hundre år, er det ikke som et varsko-rop som krever løfter, men fremfor alt handlinger? Skal de neste hundre år bli fruktbringende kommer det an på om de får en start som kan bevirke det. Og det er du og jeg som skal gi denne starten, den riktige starten. Kan dere fatte rekkevidden og betydningen av det? Det storslagne og ærefulle, men også krevende og ansvarsfulle ved å være ung i denne for Kirken så viktige tidehverv? Tenk på de seinere slekter — hvor fulle av takknemlighet vil ikke de være når de ser at deres århundre fikk en så god puff framover. Og hva vil de si hvis de ikke får det?

Altså mine venner, her er arbeid nok, og vi må ta fatt straks. Og fremgangsmåten har vi. Vi må nemlig begynne med oss selv. Hvordan skal vi kunne forlange noe av andre, når vi selv ikke gjør vår plikt? Men plikten forstår dere, det er det mere enn Kirken har rett til å kreve av oss. Det er det vi gjør mer enn rett og slett plikten, som gir oss på en måte et slags lager, hvor vi kan hente kraft når det er noe som gjelder. Den før avtalte aksjon har vi gitt følgende form:

Enhver som vil være med vil få utlevert et skjema, hvorpå de oppfører hvor mange private kirkebesøk, rosenkransen, korsveger osv. de har oppofret for Kirken i Norge. Det siste Kirken i Norge er alt så intensjonen, dvs. den mening, som disse åndelige øvelser oppofres i. De som ikke er på det rene med hva det gjelder selv etter denne orientering, kan få de nødvendige opplysninger hos M.U.L.s og O.K.Y.s direktører og for skolebarnas vedkommende hos søstrene. Like før jubileet blir så skjemaene samlet inn. Og jeg er sikker på at våre søstre vil hjelpe oss som har ansvaret for dette, slik at de lærer barna at det som gjøres frivillig har langt større verdi enn det som blir befalt.

Aksjonen har også en annen hensikt. Nemlig en forbedring av det nuværende forhold, at kun et fåtall av den katolske ungdom bivåner den hl. messe

eller mottar den hl. kommunion utenom den alminnelige søndagsplikt. Så dette er ikke noe som bare skal være til april, men framover og til alle tider. Vi må dithen som jeg før har hevdet, at Kirken må bli det sentrale, ikke bare i våre foreninger, men også i vårt privatliv. Vi må danne oss idealer som ligger langt over filmglansbilder og romanhelter. Et land som hl. Olav har kristnet krever idealer, varige idealer. Og det er vi, den katolske ungdom som er bærer av den arv han ga sitt land og folk. Vi hører til den samme kirke som så voldsomt ble revet bort fra folket. Deri ligger ansvaret ved å forvalte denne arv, forvalte den så den kan føres videre og vokse med tiden. Og for O.K.Y.s vedkommende, tror dere at det er tilfelle at den hl. Aloysius er valgt til vår patron, at han er blitt det bare for vi no en gang skulde ha en helgen? Det skulde være alle ynglingers plikt å kjenne hans livshistorie. Han er ikke bare vår forenings beskytter, han er det for den katolske ungdom over hele den vide verden.

No vel, jeg vet at vi også innen våre egne rekker har elementer som vil stille seg skeptisk overfor en slik aksjon som vi no begynner — barnslig vil de kanskje kalle den. Ja vel, takk for det, for først når vår tro er barnslig er den som den skal være. Det finnes dem som går rundt med en påtatt verdensfjern og livstrett mine, som til ideal har en type der ikke duger til noe annet enn å snakke jargon, og som derfor er i konstant opposisjon til alt som er katolsk. Vi må være oppmerksom på dette, ti det er smittsomt og derfor også farlig. De har gjort seg opp sin mening og skal alltid stå utenfor. Men vi har ikke bruk for den slags. Det verste er, kommer Kirken på tale i deres omgang, hvilken som oftest ikke katolsk, og den blir hånet og angrepet oppløfter de ikke munnen for å forsvare den, av frykt for å avsløre seg som ufri og gammeldags. Denne mentalitet passer ikke hos oss og har derfor ikke plass i en frisk katolsk ungdomsbevegelse. Vi appellerer derfor til disse å gå positivt inn for det som er av verdi for Kirken og dens anliggender. Men ett er iallfall sikkert, denne dårlige ånd skal ikke få smitte over på de som enno er friske, og vi skal gjøre alt for å få denne ånd av vegen. Vår oppgave er å få alle med og gjøre alle like ivrige, slik at denne iver smitter over på de som er mindre ivrige. Men vi vil heller ha en liten flokk trofaste enn å dra på en hel flokk som bare forsøker å holde igjen. Så begynner da denne ungdommens jubileumsaksjon søndag den 31. med stor ungdoms felles kommunion i St. Olavs kirke, og la oss vise allerede første dagen at det er noe i gjære.

Vår aksjons form er blitt diskutert fram og tilbake, men jeg er å sikker på at denne er ideell og vil tiltale alle oppriktige katolikker. Det ser dog ut som om noen har betenkeligheter. Deres hovedargumenter er hva de utenforstående vilde tenke om denne opptelling av bønnen, men jeg kan forsikre dere at dette er en gammel og meget benyttet form for katolsk aksjon. Enn videre når målet er blitt

bifalt av alle, så er dette den eneste måte å komme til et resultat på som egner seg til overrekking som gave til biskopen.

Dette arrangement er helt anonymt, og selvfølgelig frivillig. De skjemaer som jeg har nevnt skal legges i en konvolutt og leveres de stedlige sokneprester uten navn eller noen annen påskrift utenom de oppofrede andaktsøvelser.

Selv om hver bare kan anføre en eneste av disse øvelser blir det allerede straks 100 og det er også et resultat, selv om dette tallet er minimum av det vi vil oppnå.

Så vil jeg be alle om å tenke nøye over det som her er sagt og følge denne appellen, og da vil vi se hvor uendelig mye rikere vi blir.

En moderne ungdom:

Robert Artus - Le Frère Vincent.

Av Johs. Tvedt.

En av de merkeligste skjebner som jeg har møtt på min livsveg er Robert Artus. Han var så langt borte fra Kirken og overga seg så helt til Gud da han fikk troens nåde.

Robert Artus er sønn av en velhavende familie i Bryssel. Hans far var direktør ved et av ministeriene og hans mor har en av Bryssels fornemste moteforretninger. En forretning som hadde sitt publikum vesentlig av adelens og storfinansens damer.

Da jeg ble kjent med ham var han bare 16 år, en våken, frisk og oppvakt ungdom. Vi var ofte sammen og da han ble litt eldre så var det mest de religiøse problemer som ble drøftet. Han var en usedvanlig begavelse og han fulgte med i alle tidens problemer. Han studerte jus ved universitetet i Bryssel; men ved siden av dette var det litteraturen som interesserte ham mest. Han utga en diktsamling i 20 års alderen som var illustrert av hans fetter Jean Marie Strebelle, sønnen til en av Belgias mest berømte billedhoggere. Han leste de forskjellige filosofer spesielt Nietzsche og var en overbevist ateist.

Men jeg husker en tur vi hadde, hvor jeg fremla for ham den kristne tanke om Gud som urgrunnen hvorpå all ting hvilte. Etterpå skrev han til meg: «Jeg trodde ikke; men jeg var betatt av skjønnheten i den kristne tro og av den glød som du viste da du søkte å overbevise meg.»

Allerede dengang i 1932 sa han: «Hvis jeg ble overbevist om religionen så vilde jeg bli munk.»

Men enda var han i mange år langt borte. På en av mine reiser til Bryssel søkte han å bevise meg at der ingen Gud var og at min religiøse overbevisning bare var følelsesbetonet. Han besøkte meg også her i Norge, og var begeistret over vårt lands herlige natur.

Så ble han forlovet med en from katolsk dame. Men

plutselig får jeg et brev fra ham hvori han sier: «Ja, no er vi kommet hverandre enda nærmere enn før. Jeg var langt borte fra Gud; men han fant meg og ga meg troens nåde. Jeg føler kallet til å følge Jesu ord bokstavelig: «Gå bort og selg alt og gi det til de fattige.» Jeg vil gå i kloster.»

Og han gjorde det. Alt hva verden kan by ga han avkall på: forlovelse, en glimrende framtid, litterær berømmelse — alt! I 1938 var jeg atter i Bryssel og da sto han i begrep med å gå inn i klostret St. André, Lophem Brügge.

For en fred han hadde fått! «Han er 100 % forandret,» sa en felles venn. No har han vært i klostret i fire år og 15. januar i år avla han sine høgtidelige løfter: I sitt siste brev av i år skriver han: «Hvilken nåde har jeg ikke fått, jeg synes ikke at jeg lever i tro, men i beskuelse. Mine teologiske studier, sakramentene, bønner har gjort troens sannheter så virkelige for meg, at selv om jeg vilde så kunde jeg ikke tenke annerledes enn katolsk. Den moderne vitenskap viser jo tydelig vår Kirkes apostoliske opprinnelse. Og alt dette bekrefter jo hjertets intime vitnesbyrd om Jesu Kristi guddom og virkelige nærvær i eukaristien. Om to år håper jeg å bli vigslat til prest og da håper jeg at du blir til stede hvis krigen er slutt.»

Aldri har jeg møtt en venn hvor Guds nåde så tydelig viste seg, og så svarte han jo på Kristi kall ved å ofre alt det som verden setter pris på.

Dette gir oss håp om at mange av de moderne unge vil svare like villig på Guds kall selv om de synes for våre øyne å være langt borte fra Gud.

Johs. Tvedt.

Festdager i Rom

— da pastor Ivar Hansteen-Knudsen ble vigslat.

Propagandakollegiets absolutt største fest er no tross kardinalfester og bispejubileer den dagen da våre medstudenter blir vigd til prester. I år var dagen særlig stor og høytidelig på grunn av min venn og landsmann Ivar Hansteen-Knudsen ble løftet opp til den høye stand. Dessuten ble også vår danske venn Arndt Lauritzen vigd til prest på samme sted og tid. Høytideligheten foregikk den 20. desember i kollegiets kirke, og Hans Eminence kardinal Peter Fumasoni-Biondi vigde våre to venner og førti andre unge menn fra alle verdens kanter. Den store kirke var fylt til siste plass av besøkende og venner til de vordende prester, og mange celebre gjester var blant dem. Foruten biskoper og ambassadør fra den japanske ambassade til Vatikanet, var de fire nordiske land representert gjennom sine sendemenn og sekretærer. Deres eksellenser sendemennene fra Sverige og Danmark bearte oss med sitt besøk og ble vist opp til reserverte plasser. Den finske ministeren til Vatikanet var for tiden bortreist. Derimot kom både hans kanselliråd og sekretær med frue. Vårt eget land ble representert gjennom vår tidligere

legasjonssekretær. Dessuten kom mange andre landsmenn og nordboere.

Når jeg skrev at den største fest er presteordinasjonen, kommer det av det at våre venner, som vi daglig har vært sammen med i studier, sport og leik, gjennom denne er rykket opp fra vårt plan og har nådd det målet som vi andre fremdeles bare skimter sånn langt ute i det fjerne. De kan allerede stige fram for alteret og bringe takkofre og nedbe Guds velsignelse og miskunn over den heimsøkte menneskeslekt. De kan gi sin velsignelse til sine medmennesker og gå ut og trøste og hjelpe de lidende. Det mest gripende øyeblikk er når vi studenter og de eldre prestene stormer bort til de nyvigde for å få deres velsignelse og kysse deres salvede hender. Selv banet jeg meg veg gjennom mengden og fikk pastor Ivars første velsignelse, som ble gitt under gjensidig dyp bevegelse.

Den følgende morgen på Thomas Apostelfest selebrerte pastor Hansteen-Knudsen sin første hellige messe ute hos St. Josefssøstrene i Casaletto. De hører til det samme moderhus som våre egne St. Josefssøstre. Det var levittmesse med pastor Vranken, hollender og ordinert prest for Norge, som diakon og med pastor Jorna, hollender og ordinert prest for Danmark, som subdiakon. Hans eksellense biskop Smit assisterte. Også til denne høytid var mange møtt fram. Vår tidligere konsul, hr. Fife og frue, den danske konsul og den finske og norske legasjonssekretær med flere.

St. Josefssøstrenes kapell er nærmest en «katedral» med søyler, og galleri høyt oppunder hvelvingen. Alteret var vakkert pyntet med roser og nellikker, og nede i kirken knelte søstrene sammen med sine elever, forventningsfulle, festkledte unge piker med lange silkeslør. Men også på galleriet, som når like opp til alteret, kunde jeg se søstre som spent og andektig lente seg utover for bedre å følge med i den nyvigde prests første messe. Høytid var det i ordets egentligste forstand og vakkert sang den unge prest sin messe. Mens alle etter messen kom opp til koret for å få sin spesielle velsignelse og kysse de hender som for første gang hadde konsekret brød og vin, spilte den unge danske musiker og komponist, vår venn Leif Kayser, på orglet. En prests første messe er noe meget stort og høyt skattet i katolske land, mer enn noen pavemesse. Vår venn og rådgiver, pater Henze holdt en gripende preken for den nye prest og talte over presten og hans gjerning. Da det var over, ba pastor Ivar på norsk bønner for fedrelandet mens alle stående fulgte med.

Til slutt samledes vi i en av søstrenes salonger hvod der var dekket opp til fest. Blomster prydet bordene og norske flagg sto for enden av langbordene. Biskop Smit hadde sørget for diverse gode saker og søstrenes dyktighet gjorde det hele til en festlig og hyggelig tilstelning. Pastor Hansteen-Knudsen reiste seg fra høysetet og takket hver enkelt, provinsial-priorinnen med søstre, og i vakre og dyptfulte ord minnet han om hva St. Josefssøstrene heime i Norge hadde betydd for ham og den livsveg han hadde slått inn på.

Så bar det tilbake til Roma med oss alle, hvor man skiltes og gikk hver til sitt. Vi gikk til vårt kollege hvor vi skulde samles til festmiddag — noe beskjeden forresten på grunn av tidene — for våre forti prester med taler og kor og taffelmusikk.

Lars Messel.

Fru Dagmar Engelhart.

In memoriam.

Fra Rom har vi mottatt følgende:

Den 16. desember f. å. døde vår gamle, elskverdige trossfelle her i Rom, fru Dagmar Engelhart, nær 80 år gammel. I omkring 40 år hadde fru en levnet i den Evige stad, og det er ikke til å undres over at hennes nylige opptagelse i den katolske Kirke ikke bar nyhetens preg, men formet seg som et møte med noe kjent og kjært gjennom årtiers fortrolige omgang i helg og hverdag. Høy kultur, strålende intelligens og blendende charme hadde gitt fru Dagmar Engelhart en fremtredende plass innen det nordiske sositetsliv, men sitt egentlige element fant hun i det litterære miljø, og hos mer enn én av våre klassikere kan vi finne hennes skikkelse personifisert, især sto hun Nils Kjær meget nær.

For to år siden brakte et slagtilfelle denne gamle, statelige norske dame på sykeleiet. Her fant vi henne like våken og interessert som alltid før for alt som livet allerede i overflod hadde skjenket henne, mens den lange og tunge livsaften som ventet henne fordret en ny styrke og kraftkilde. Ydmykt og gjerne lyttet den gamle syke dame til oss unge, svelget hvert ord av det vi kunde håpe var ord om trøst og fred og fremfor alt næring for et rikere liv, trass i lidelser og savn. Hennes konversjon hadde som sagt livet selv forberedt for henne. Hun visste beskjed om praktisk talt alt i Moderkirkens lære, så skandinavernes store venn, jesuitpateren Poppe, kunde allerede for halvannet år siden oppta henne i Kirken. Siden dengang har hennes sykeværrelse vært møtestedet for norske her i Rom i allminnelighet, og for oss, hennes trossfeller i særdeleshet. Mange uforglemmelige stunder har vi opplevd sammen med denne rikt utrustede gamle dame ved hennes smertefulle sykeleie. Hennes store lengsel gikk mot Norge, og hennes sang var virkelig den om «Jeg vil dø i mitt land». I de siste uker før jul visste vi imidlertid alle at det bar mot slutten med vår kjære fru Engelhart. Jeg skulde jo motta prestevigslen til jul, og hun gledet seg så til å oppleve denne glede som hun følte så sterkt som sin egen. Men hun måtte nok resignerende motta primisvigslen på forhånd, for hun så som vi at hennes liv i evigheten var nær. Og fredfullt og lykkelig sov hun inn i vigilien for sin 80 års fødselsdag.

R. I. P.

I. H.-K.

*

Rekviepmessen

for fru Dagmar Engelhart ble lest i St. Agneskirken og formet seg meget høytidelig. Pater Poppe celebrerte og et lite kor fra Propagandakollegiet med den danske prestestudent, musikeren Leif Kayser ved orglet sørget for den skjønneste musikalske assistanse. En del av messens bønner, epistel og evangelium ble lest høyt på norsk under messen. Nedenfor alteret sto båren innhyllet i svart fløyel og omgitt av blomster og brennende lys, mens den norske koloni og den avdødes mange venner var møtt fram for å vise henne den siste ære.

Og så ble fru Engelhart kjørt for siste gang gjennom Romas gater til den katolske gravlunden utenfor bymuren og lagt til hvile blant utlendingene der. Dette er en meget vakker del av gravlunden, omgitt som den er av høye nåletrær og med graver, gras og kors som vi er vant til hos oss. Mens pateren leste de siste bønner og jorden ble skuffet over kisten, kastet vi innimellom blomster ned i graven.

Så ble korset reist og blomsterkransene og bukkettene skjulte fullstendig jorden.

Hvil så i fred fru Engelhart, vår kjære gamle venn — og takk for alt!

L. M.

Din messe og ditt liv.

(Forts.)

Med disse lidelser burde menneskene, dag for dag, betale sin forløsning, sine framskritt, sin lykke. Det står til deg å guddommeliggjøre disse misbrukte eller ubenyttede lidelser og å gi dem deres sanne og forløsende betydning ved å ofre dem til Gud sammen med Kristi lidelser.

...Du må ofre til Gud alle deres liv og lidelser som ikke selv ofrer dem, for at disse liv og disse lidelser må bli forenet med Kristi lidelser, han som har lidd likesom dem og som er død for dem.

DU OFRER DITT LIV.

Etter at du no har ofret kalken for «hele verdens frelse» og især for dine kristne brødre, må du ikke glemme å be langsomt, med hele din sjel, den bønn som gir uttrykk for dette offer av hele ditt liv og av alle menneskers liv, bønnen som på latin begynner med ordene: «In spiritu humilitatis ...» Vi kan omskrive denne bønnen slik: «Vi har frambåret for deg brød og vin som skal bli til Jesu legeme og blod og no ofrer vi oss selv til deg, o Gud, vår Fader (ofret er blitt symbolisert ved vanddråpen blandet i vinen). Vi ofrer deg hele vårt liv: vårt arbeid, våre gleder, smerter, anstrengelser. Vi ber deg nådig ta imot vårt daglige liv som et offer og vi ber deg å guddommeliggjøre det ved å forene det med Kristi offer på korset».

Likesom for å minne deg om at messen ikke bare er hans messe, men «din» messe, at du er en «opp-tredende» i dette hellige drama, snur presten seg og sier høyt: «Orate fratres...», det vil si: *Be mine brødre,*

at mitt og eders offer må bli velbehagelig for Gud, den allmektige Fader.

Så kommer *prefasjonen*, lovsangshymnen, rettet til Gud, hvor vi i vårt eget og i hele menneskehetens navn, forener vår stemme med alle de som i den skapte verden lovsynger den hellige Treenighet, særlig med vår Skaper og Forløser.

«I sannhet, det er tilbørlig og rett, billig og gagnlig at vi alltid og overalt takker Deg, Du hellige Herre ...» Når du leser disse ordene i Prefasjonen, har du da tenkt på at de betyr: Takk, min Gud, for det liv som gjennomstrømmer meg, takk for naturen som er så vakker med sine blomster, sine fjell, sin sol; takk for at jeg er en kristen, for at jeg eier Deg ved nåden; takk for at jeg kjenner Deg, elsker Deg; takk for alt som Du har gjort med meg og for meg ...

KONSEKRASJONEN. DEN UNIVERSELLE BØNN.

Det blir no ringt med en klokke, likesom for å gjøre deg oppmerksom på at det er *den viktigste del av messen som begynner: Canon*. Alle de som er til stede kneler. Det er no øyeblikket for den *sanne katolske bønn*. Det vil si for hele den *universelle kirke*.

Tenker du no på å be for alle dine katolske brødre, av alle nasjoner, spredt ut over hele verden? Er du stolt over å føle deg ett med hele den umåtelige katolske familie?

Tenker du på å be for paven, han som bærer det knugende ansvar for hele denne universelle Kirke?

Tenker du på å be for Kirkens enhet og fred?

Tenker du på å be for din biskop, for dine prester, for den prest som holder på å lese denne messen foran deg, sammen med deg?

Og tenker du på at denne prest til gjengjeld ber for deg? At *alle prester*, de ca. 350 000 prester som i dag har lest den hellige messe, *har bedt for deg*, i det øyeblikk de har anbefalt Gud «alle rettroende bekjennere av den katolske og apostoliske tro» ...?

I dette øyeblikk av messen må du føle som en ekte katolikk, ditt hjerte må romme hele verden, det må banke for alle verdens behov, for alle menneskers ulykker.

Men din bønn har også rett til å bli helt personlig. For no er øyeblikket kommet for å *be for dine forældre*, for de mennesker som omgir deg: familie, venner, velgjørere, naboer, fattige som du kjenner, etc.

Men det er især *to store intensjoner* som din bønn ikke må glemme i dette øyeblikk.

Den første, er *deg selv*. Hva vil du be om for deg selv? Har du overveiet denne bønn i ukens løp? Når du søndag morgen kommer til messen, til «*din*» messe, vet du da hva du mest trenger til å be Gud om? — Er det kraft til å stå imot en eller annen fristelse, eller nåde til å be bedre, til enno bedre å forstå ditt kristne ideal ...?

Den annen intensjon gjelder alle dem som du *ved ditt liv har en innflytelse over*. Det er alle dem hvis menneskelige og guddommelige verdi er avhengig av det eksempel du gir, av dine ord, av din bønn.

Be for dem du omgås, venner eller skolekamerater,

dine kolleger på kontoret, verkstedet, fabrikken; funksjonærer eller arbeidere som du kanskje er sjef for; — barn som Gud har betrodd deg, etc.; be for dem no under messen.

Be også for alle som ikke er kristne, at de må oppnå troens lykke og lys. — *Be så til slutt for ditt apostolat, at det må bære frukter*. Forsøk å få den rette forståelse av den kristne trosiver. — Spør deg selv om ikke din apostoliske bønn altfor ofte innskrenker seg til å gjelde din omgang, ditt miljø eller i det høyeste din menighet? Har du virkelig forstått at en *kristen må interessere seg for og ta del i katolisismens framgang i sitt bispedømme, i sitt fedreland, i hele verden?* (Forts.)

Villa d'Este og den romerske Campagne.

Et reiseminne av Peter Schindler.

Etter steppens vårsolte støv og øde, etter pulverhvite veger og pudrede hegn, etter den besværlige oppstigning av fjellet mot Tivoli, vil det føles som en vederkvegelse å komme inn mellom århundregamle sypresser og kaskader, som i den kjølige grønne dunkelhet flyter brusende og skumhvite nedover den brunrøde lere mellom saftiggrønne planter og males til fykende vannmolekyler, som danner syvfargede regnbuer over dalen med den grå, boblende Arieneflod. Og dog frykter jeg denne utemmelige natur mellom yndige ruiner og antikke diktervillaer. Det er noe over den av den samme følelse som fikk Goethe til i Assisi å forbigå Giottos og Cimabues fresker og San Franceskos grav for å henfalle i oppstyltet hedningebegeistring foran fire riflede søyler av et Minervatempel. Jeg søker da først den store park mot solnedgang — villaen, som da jeg besøkte stedet, tilhørte den østerrikske tronfølger. Bygd av Lucrezia Borgias sønn, kardinal d'Este, og anlagt med all den døende renessanses og gryende barokkstils overdådige fantasi og formutfoldelse.

Jeg går gjennom de fyrstelige saler, hvis vegger er freskomalte med scener fra den romerske mytologi — saler, som har sett alt det store forfalls prakt — saler hvor den store forargelse ble født. Så står jeg på terrassen rett foran en allé av tårnhøge sypresser, som omkretses av skrikende svaler. Det er kveldens blide ro over de vårfriske trekroner, og det er som seg allerede nattens mørke ut av disse alvorlige, trygt sovende trær, hvis løv er lukket som foldede ringer om stammen.

Fra midtalléens majestetiske perspektiv når jeg på viltre småstier og på særlige kavallerganger omgitt av dresserte buksbomhekker til de mange kilder. Brusende fall, mumlende brønner med en eneste evig boble midt i det glatte svarte vann, som innrammes av en halvforvitret sandsteinskum, over hvilken grønne alger henger som en druknede utslåtte hår. Eller fantastiske fontener med strålepyende, apokalyptiske uhyrer — firkantede sjøer i steinvann og med statuer om — hvis vann er blankt og stille og grønt — og i høst vil alle bladene falle og ligge lenge som vått gull på denne polerte agatflate. Andre er helt forrykt vridne barokkspringvann, hvori-

gjennom evig tonende orgler blir drevet av de no dovent flytende vann, mens hjørnets Apollo har tapt sin lyres strenger og Venus sin klassiske høre.

Jeg vandrer lenge på mørke stier, hvor skogbunnen nesten rekker sammen på begge sider og står så på Glorietten — som jeg en solblek desember søndags ettermiddag sto på Glorietten i Wien og så ut på de triste marker i det banaleste solskinn. Her er utsikt over Campagnen: først fjellskråningen med sine vinhager, hvis ranker er flettet langs gule bambusstaver, som er lagt i kryssende rekker — det er som var fjellet dekket med et nett av gylne tråder, omvunnet med vinstokkens første spe grønne. Lengre ute den uendelige grønn-gule, giftige sump med enkelte hus som skinner. Fjernerst et grått tåkeriss av Rom, en bølgende linje med Peterskuplens mektige sølvblokk midt i — og likesom en takket krone av Lateranets kolossalfigur. Som to veldig fangarmer — St. Peters kolonnadens uendelig forstørret — strekker Albanerfjellene og Sabinerfjellene seg ut til begge sider. De er gyllenfiolette i kvelden.

Jeg snur meg og ser over parkens kroner mellom sypressenes mørke aften, palassets regelmessige, rutete majestet. Grått og stolt troner det — en bolig for dem som forsto å temme naturen. Høgt oppe i den silkegrønne halvklare luft hviner svalene da jeg vandrer tilbake, ombølget av tåke og kveldsmørke, på de hundredes kilders gang. Langs den frodige grasskant løper en liten elv som spiller natten og dens bleke mystikk — og ned i den risler fra hundre kunstige rør hundre mumlende vann. Men midt i gangen skjærer en trapp den — oppe fra palasset løper den og ned til de blekgrå sjøer. Den har tre hundre trin, og for hvert tredje trin en repos. Hvert repos er et lite bekken med blygrått vann og i hvert av disse atter hundre vann bobler en kilde. Og vannene synger og hulker, hvisker og jubler — om hjertes og laster, om elskov og brøde — om alt det som en gang var her. Og alle Tivolis klokker ringer a v e solen går ned, blomstene lukker seg, sjelene springer ut som «nattens dronning» og de evige kilder synger.

*

Jeg har leid et esel —!

Man trenger til litt natur ovenpå all denne kunstighet. Man må minne seg selv om at man er i Italia, for ikke helt å gå til i minnet om Versailles og Schönbrunn. Eslet trekkes foran meg til byporten, hvor jeg med noen vanskelighet bestiger det. Eseldriveren utstøter sitt stammehyl, og så går det ut mellom murer og vinhager, bønder og måpende barn forbi, bort til Monte Celio, som er et lite grått rede med ruiner av et kastell og et par gamle kirker ute på toppen av det framstikkende fjell som fra Sabinerne løper ut i Campagnen som i et grønt hav. Hager og hus er forbi, no er der bare den hvite, steinete veg mellom to endeløse marker og to uendelige grøftevoller med bellis, purpurkløver og smørblomster. Eslet lunter, solen baker, gutten driver på — og det eneste liv er de mange grønnspettede firbein, som smetter over vegen, og så en enslig huggorm som flykter. Fjellene vi legger bak oss, dåner bort i dis, morgenen flykter for den dirrende middag. Vi tar feil (naturligvis) av vegen, skjønt gutten spør alle vi møter om vi skal rett fram, og gir til gjengjeld beredvillig opplysninger om det fremmede vesen som

svettende og støvet i sin svarte prestekjole lunter forut i den døsighet klokken 11 og bare én kopp kaffe frembringer.

Vi når fjellets fot og oppdager at vi har glemt hva skygge er — vår egen er usynlig under våre fotsåler. Fjellet var slett ikke en fjern, smilende høgde, men en ekkel, steil kegle, full av skarpe, hvite flintestein, som glitrer som sukker i solskinet. Den grønne himmel snurrer, luften dirrer og sitrer, det banker i tindingene, og mellom mine matte kne føler jeg eslets sider som en orgelbelg under en sørgemusikk for fullt register. Dyret (reventerer talt) svetter, og det stinker usigelig; fjellet er å se som en sukkertopp — og verre blir det, da gutten vil gå en beinveg — hadde dyret ikke hatt ører, var jeg forlenget falt av — — —

Vi når toppen, og etter en halv times parlamenteren finner vi en kone som er villig til å bispise oss alle (eslet inklusiv) mot en kongelig belønning. Vinen var sur, kjøttet uspiselig, og brødet noe for casalinga, heimebakt; gutten ser på meg med sine store øyne, som om han vilde si: «At det kan more deg!» Naturligvis får vi tordenvær. Gutten settes til å svømme alene heim med dyret over Campagnen som er en sjo, mens jeg selv kombinerer meg en rute, sammensatt av dagvogn, stikkbane og ventetider.

De trodde i «Hotel Sibylle», at jeg var gal — de skulde få det bekreftet, da jeg bortimot aften i øsende regn og uten paraply begav meg til Villa d'Estes park for å avsverge den åpne natur og ofre til regnets guder i de sirlig lukkede hager.

No er de vide utsikter lukket. Opp over fjellet bare en rekke våte hus og en gammel kirkes romanske Apsis, hvis munstein lyser av vete. Tre kronene er som et hav i storm — et grønt hav i slyngende regn med de svarte sypressers bøyer. Campagnen er et grått hele, og alle dunkle perspektiver flyter ut. Alle lyder går på filt, alle tanker lister som anelser. Øyet kveges av stillheten, og sinnets sitrende strenger dirrer langsomt til ro ved det monotone sus av regn, som er som en bred undertone til kildenes klingre spill.

Så mild, så grått et vårregn — det kjente drypp fra blad til blad — den snikende lyd av noen som lister — et gys i trærne. Syressalléen skutter seg, og et mylder av dråper klinger.

Det er helt aften no og regntåke, vetedampen fortetter seg til aftenmørke, som siver ut fra alle de dunkle ganger — bare vannfallet lyser som sølvskum — og de store firkantede sjøer i sine steinrammer er som speiler man har åndet på. Mine sko er våte, min talar slår om beina, jeg føler vete ved håndlinningene og min hatt drypper — så vandrer jeg de hundre kilders veg i mørke og minnes min ungdoms gud, den evige Pan — så minnes jeg Lenau og Thor Lange, Heine og den unge Johannes Jørgensen, og dem jeg siden fant: Verlaine og Baudelaire, Leopardi og Turgenjew — og som et sår begynner å blø føler jeg igjen det den kloke, akk så kloke Hello kalte: la passion de malheur, lidenskapen for ulykken, for mørke, regn og utvisket.

På et steinbord, et rent rokokkosteinbord midt for sypressalléens vått majestetiske perspektiv, midt i det strømmende regn, midt i alle bristede kilders sjelegri-

pende, våndefulle hulken — alene midt i allnaturen ligger der to friskavplukkede blekrøde roser, som langsomt oppløses.

Det er den slags steder man legger sitt hjerte! Dog ikke verre enn, at man atter neste morgen man går sin tur etter messen i den enno våte kastanjeallé, hvor de friske, ru blad henger foldede på stilker som sovende flaggermus, og solen lyser i perlende dugg, kan finne det igjen og glede seg over at man bare la ett hjerte derute — ikke to — som rosene i det forræderiske vårregn.

Peter Schindler.

Herhjemme —

Oslo. Mariakongregasjonen hadde juletefest onsdag 13. januar i foreningslokalet. Aftenen begynte med møte i biskopens kapell. Preses, pastor Duin, holdt et meget interessant og belærende foredrag om kongregasjonens regler. Deretter aftenbønn og sakramental velsignelse. — Det selskapelige samvær forløp i den beste julestemning, først i hyggelig prat rundt det koselig dekkede julebord og seinere med sang og lek rundt juletreet. Vi hadde også denne aften den store glede å ha hs. høgærverdighet biskop Mangers blant oss. Det var omtrent 40 medlemmer til stede.

Sekretæren.

Oslo. St. Halvardslaget arrangerte en familieaften fredag den 2. januar med foredrag om pave Pius XII. De mange som hadde funnet vegen til familieaftenen fulgte det interessante foredrag med stor interesse. Lysbildene som ledsaget foredraget var usedvanlig vakre, og vi følte det nesten som om vi var til stede ved både pavevalget og kroningen, og at vi til slutt sto midt i den store tettpakke menneskemasse og ropte «Vive! papa» med like stor begeistring og taknemlighet som en fullblods sydlending. — Etter foredraget ble servert varm te som ble nydt til de medbrakte matpakker, og vi hygget oss godt rundt bordene. — Frk. Ella Østenstad foredrog noen av sine kjente småsanger til eget gitarakkompagnement og høstet livlig bifall for sitt humorfylte foredrag. — Til slutt var alle med på allsangen.

Eka.

Oslo. Etter initiativ av O.K.Y. arrangerte M.U.L. og O.K.Y. søndag 24. januar et ungdomsmøte hvor det ble redegjort for en ungdomsaksjon som skal gå forut for Vikariatets 100 års jubileum. Møtet var ganske godt besøkt idet det var borimot 50 unge til stede. Etter at O.K.Y.s formann, Rolf Sand, hadde ønsket velkommen, sang man ungdoms-sangen, og deretter holdt han den anslående tale som er inntatt annet steds i bladet. Etter talen oppfordret han de som hadde noe å innvende mot arrangementet av aksjonen, men ingen hadde noe å si imot. O.K.Y.s direktør, pastor Sund, tok da ordet og ga O.K.Y.s formann sin fulle tilslutning. Derpå talte pastor Notenboom og redegjorde for de to alternativer som man, etter hans mening sto overfor; enten om man skulde følge O.K.Y.s formanns forslag, eller om man skulde sløyfe arrangementet med skjemaer, og bare si at man hadde oppfret hl. kommunjoner, overvært messer og bedt for Kirken i Norge. Etter dette innlegg fikk man enno noen innlegg, bl. a. av Asbjørn Jørgensen, at den katolske aksjon måtte inn i faste former, ellers vilde det, som så ofte før, løpe ut i sanden. Til slutt ga så André Bongart sin fulle tilslutning til O.K.Y.s formann og oppfordret de som var enig om å reise seg. Det viste seg da at så å si alle var enig med O.K.Y.s formann. No er bare spørsmålet om det blir like stor oppslutning om aksjonen når den skal settes ut i livet. For de som enno ikke har fått er det anledning til å hente skjemaer hos soknepresten i St. Olav, pastor Sund. — Som en avslutning på første

del av møtet sang man «Vi elsker vår kirke» og så gikk man over til selskapelig samvær med bevertning, sang og musikk. Underholdningen ble besørget av Anders Fjellberg som spilte piano og Kjell Ruyter som leste opp. Da undertegnede forlot møtet ved 23-tiden var man enno i god gang.

Surre.

Ord for dagen.

7. februar:

Ydmykhet er begynnelsen til alt godt og hovmot begynnelsen til alt ondt.

8. februar:

Vær på det stedet hvor Gud ønsker du skal være — så vet han hvor han skal finne deg.

9. februar:

All andakt er falsk som ikke utspringer av kjærlighet til Gud.

10. februar:

Når du er opphisset, så ti stille — når din ånd er rolig, så tal.

11. februar:

Vår Herre kalles i skriften for fredsfyrsten. Derav følger at hvor han er absolutt herre hersker fullstendig fred.

12. februar:

Ta deg aldri nær av hva mennesker sier — la dem snakke mens du søker å gjøre Guds vilje.

13. februar:

Den som frykter mennesker kommer aldri til å arbeide for Gud.

14. februar:

Man har nesten funnet Gud når man i oppriktighet og av et rent hjerte søker etter ham.

15. februar:

Gull prøves i ild og mennesker som er Gud velbehagelig i heimsøkelsenes oven.

16. februar:

Er du blendet av glansen i de rikes hus? — Du ser vel klart hva de har, men du ser ikke hva de savner!

17. februar:

Hva skal jeg gi Herren til gjengjeld for alt han har gitt meg?

18. februar:

Den som mener han står — se til at han ikke faller!

19. februar:

Verden forstår ikke det menneske hvis hele ferd går ut på å behage Gud.

20. februar:

Et menneske som bare lever for seg selv er ansatt i en meget liten forretning.

Redaktør: E. Dithmer-Vanberg.

Thronsen & Co. Boktrykkeri, Bernh. Getz gt. 3 - Oslo.